

Kyyveden vesienhoitoryhmä

Kyyveden vesienhoidon johtoryhmän kokous

Mikkelin virastotalo, Saimaa 1/ MS Teams

Heidi Valta

14.4.2026



Asialista

1. Kokouksen avaus ja järjestäytyminen
2. Edellisen kokouksen pöytäkirja
3. Vesienhoidon tilannekatsaus
4. Vesienhoidon edistäminen
5. Hankkeet
 - Suovun valuma-alueen JTF-hankkeet
 - Kovalansuon JTF-hanke
 - Kyyveden hoitokalastushanke
 - Metsätalouden vesiensuojeluhankkeet

6. Muut asiat
 - ACWA LIFE
 - Kyyvesitalkkarihankkeen kuulumiset: mm. Lietjoen 2-tasouomahanke
7. Seuraava kokous
8. Kokouksen päättäminen

Vesienhoidon tilannekatsaus



Elinvoimakeskus

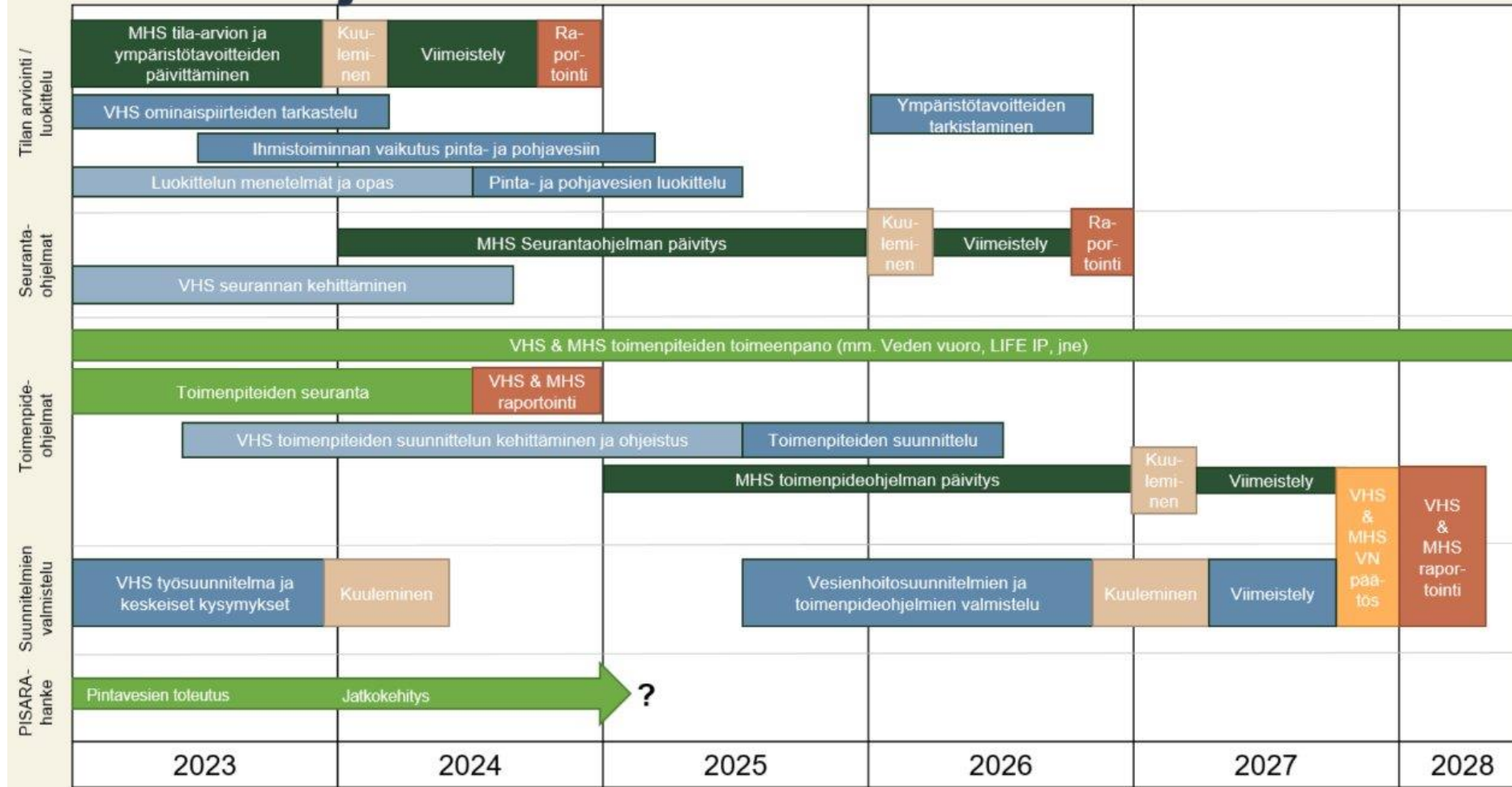


Vesienhoidon tilannekatsaus,

2026

- Toiminta alkaa uusissa organisaatioissa (LVV, EVK)
- Helmi-syyskuu: suunnitelma-asiakirjojen valmistelu, VHS ja TPO
- Pohja- ja pintavesien tilan ja paineiden/riskien arviointi valmistui 31.3.
- Huhtikuu: pinta- ja pohjavesien tilasta tiedottaminen (tarkempi aikataulu ei tiedossa, YM valmistelee)
- Toimenpiteiden suunnittelu (LVV vastaa)
- Vesienhoitosuunnitelma- ja toimenpideohjelman ehdotukset valmistuvat
- Kuuleminen (6 kk) alkaa loppuvuodesta joulukuussa 2026

Vesien- ja merenhoidon aikataulu 2023-2028



Pintavesien luokittelu

- One-out, all-out –periaate luokittelussa (OoAo)
 - Yleisen VPD:n EU-tulkinnan mukaan ekologisen tilan luokka tulee määräytyä heikoimmassa tilassa olevan **laatutekijän** mukaan
 - Vuoden 2015 EU:n tuomioistuimen Weser-tuomion (C-461/13) myötä yksittäisten hankkeiden lupaharkinnassa heikentämiskieltoa tulee arvioida **laatutekijöittäin**.
 - Oikeusasteissa yksittäisen laatutekijän merkitys on noussut vesimuodostuman tilan kokonaisarviota merkittävämmäksi (Belinskij ym. 2018) ja tämän takia vesienhoidon ympäristötavoitteet on viime vuosina huomioitu enenevässä määrin kansallisissa oikeus- ja ratkaisukäytännöissä
- Seuranta-aineiston lisäksi käytettävissä on mallinnuksella ja kaukokartoituksella tuotettua aineistoa



Vesienhoidon toimenpideohjelma

Etelä-Savon vesienhoidon toimenpideohjelma vuosille
2022-2027 [internetissä](#)

Katso myös [eTPO.fi](#)

Vesienhoidon yleissuunnitelma Kyyvesi-Pieksämäki kalatalousalueelle

[Kyyvesi-Pieksämäki kalatalousalue \(2021\)](#) (pdf)

Osa-alueiden kuormitusselvityksiä ja suunnitelmia

Kyyveden kuormitusselvitys (2018) [\(pdf\)](#)

Niskajärven kuormitusselvitys (2017) [\(pdf\)](#)

Suovonselän vesiensuojelurakenteiden suunnittelu (2023) [\(pdf\)](#)

Iso-Nivujärven kunnostussuunnitelma (2024) [\(pdf\)](#)

Kangasjärven sedimenttiselvitys (2024) [\(pdf\)](#)

Kyyveden valuma-alue talkkari [Loppuraportti](#) (2024)

Vesienhoidon edistäminen



Elinvoimakeskus

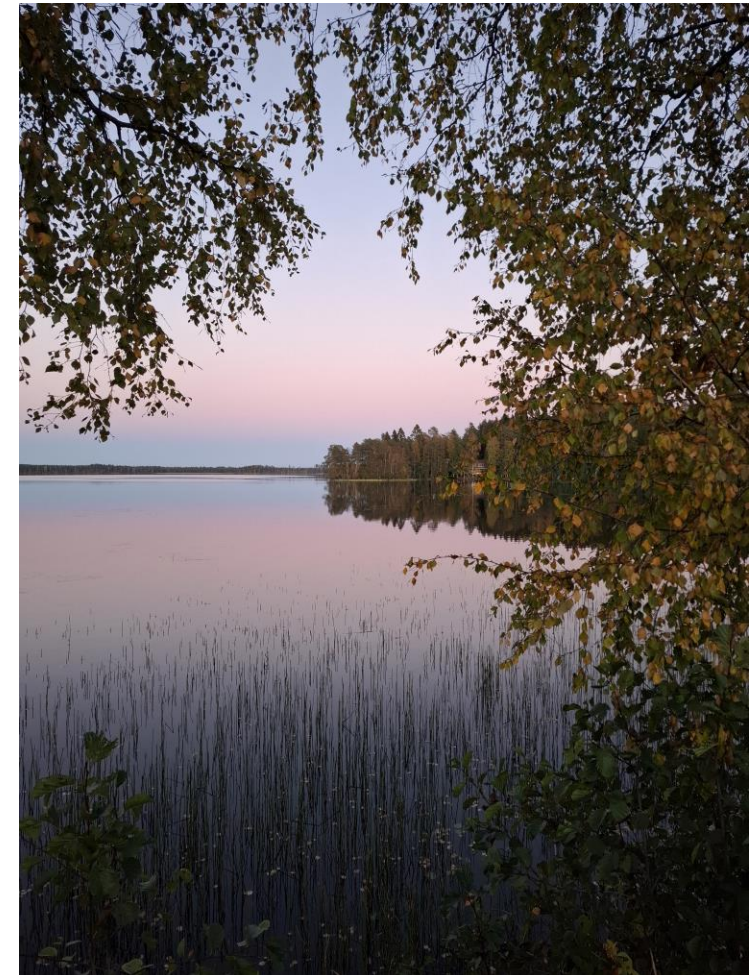
Itä-Suomen elinvoimakeskuksen tehtävät vesienhoidon edistämistyössä

- Hanketyö: ohjaus, neuvonta, rahoitus

Hankkeiden avustuksista päätetään yhteisesti koko Itä-Suomen alueella

- Vesienhoitoverkoston ylläpitäminen ja kehittäminen
- Viestintä: Etelä-Savon vesienhoitoverkoston uutiskirje ja Etelä-Savon vesienhoidon nettisivut

Etelä-Savon yhteyshenkilönä Heidi Valta p. 02 950 240 32



Rahoitushaut vuonna 2026

Kaupunkivesien teemahaku 1.4.-15.6.2026

- Avustuksella tuetaan yhdyskuntien hule- ja jätevesistä aiheutuvien ympäristö- ja terveysriskien arviointia.
- Haku toteutetaan osana ympäristöministeriön Ahti-ohjelman *Haitta-aineet hallintaan* -teemaa.
- Avustushaussa on kaksi vaihtoehtoista hakukokonaisuutta:
 1. Hulevesien ja viemärylivuotojen ympäristö- ja terveysriskien arviointi
 2. Jätevesien mikroepäpuhtauksien aiheuttamien vesistöriskien arviointi

Harkinnanvarainen vesienhoidon avustushaku

- Avustushaun ajankohta saattaa aikaistua loka-marraskuusta. Painopiste valuma-alueella tapahtuviin toimenpiteisiin sekä vaikuttaviin yhteistyöhankkeisiin.

Rahoitushaut vuonna 2026

Avustus pohjavesien suojeluun (Valtioneuvoston asetus pohjaveden suojeluun myönnettävästä valtionavustuksesta 881/2025)

- Hakuaika loka-marraskuussa. Suojelusuunnitelmien laatimiseen ja suunnitelmien päivittämiseen sekä selvityksiin, hankkeisiin ja investointeihin

Metsätalouden kannustejärjestelmän (Metka) luonnonhoidon tuki

- Jatkuva haku
- Maanomistaja voi hakea avustusta itse
- Metsän ojituksista aiheutuneiden vahinkojen korjaamiseen



EU:n Maaseuturahaston mahdollisuudet vesienhoidossa

Huhtikuu 2026

(EU:n maaseutu rahoitus= JÄSMY-rahoitus)

Mihin voit saada tukea?

- **Investointituet, tuki jopa 80 %**

- Voit saada rahoitusta vesistöjen tilaa parantaviin investointeihin ja luonnon monimuotoisuutta edistäviin investointeihin, yhteistilojen kunnostamiseen, reitistöihin, energiatehokkuutta, energian säästöä ja uusiutuvaa energiaa lisääviin investointeihin.

- **Tietoa, osaamista ja yhteistyötä, jopa 100 % tuki**

- Tiedonvälityshankkeet: Keskiössä uusi tieto. Tiedonvälityshankkeessa voidaan laatia selvityksiä ja suunnitelmia.
- Yhteistyöhankkeet: Edistää maaseudun kehittämistä ja ympäristön tilan parantamista yhteistyön keinoin. Hankkeet voivat liittyä esimerkiksi vesienhoitoon, luonnon monimuotoisuuteen tai ilmastotoimiin. Vähintään kahden toimijan yhteisiä.
- Hakijoina voivat olla esim. paikalliset yhdistykset sekä järjestöt, osakaskunnat, ojitussyhteisöt, kunnat. Talkootyö voidaan hyväksyä osaksi omarahoitusta.

Hakujaksot

- Haku jatkuu 2027 vuoden loppuun ja hankkeiden toteutus vuoden 2028 loppuun.
- Hakemukset käsitellään valintajakson päättymisen jälkeen valintakriteerien mukaisesti
 - 1.2.-30.4.2026
 - 1.5.-30.9.2026
 - 1.10.2027 – 31.1.2027
- Lisäksi mahdolliset teemahaut
- Huom! Leader-ryhmillä omat valintajaksot ja tukitasot
- Esimerkkejä rahoitetuista hankkeista Hankerekisteristä <https://maaseutuverkosto.fi/hankkeet>



©Maaseutuverkosto, Contum Oy

Yhteistiedot ja ajankohtaiset

- Essi Saarinen, 0295 024 012, essi.saarinen@elinvoimakeskus.fi
- Mervi Ukkonen, 0295 024 038, mervi.ukkonen@elinvoimakeskus.fi
- Paikalliset Leader-ryhmät neuvovat omista tuista
 - [SavonLuotsi Leader ry](#) (itäinen Etelä-Savo)
 - [Veej'jakaja ry](#) (läntinen Etelä-Savo)
- Lisätietoa EU:n maaseuturahoituksesta <https://maaseutu.fi/> ja <https://www.ruokavirasto.fi/tuet/>
- Ota uutiskirjeemme seurantaan: <https://maaseutu.fi/ita-suomi/ita-suomen-maaseutuaiheiset-uutiskirjeet/>



©Maaseutuverkosto, Contum Oy

Hankkeet



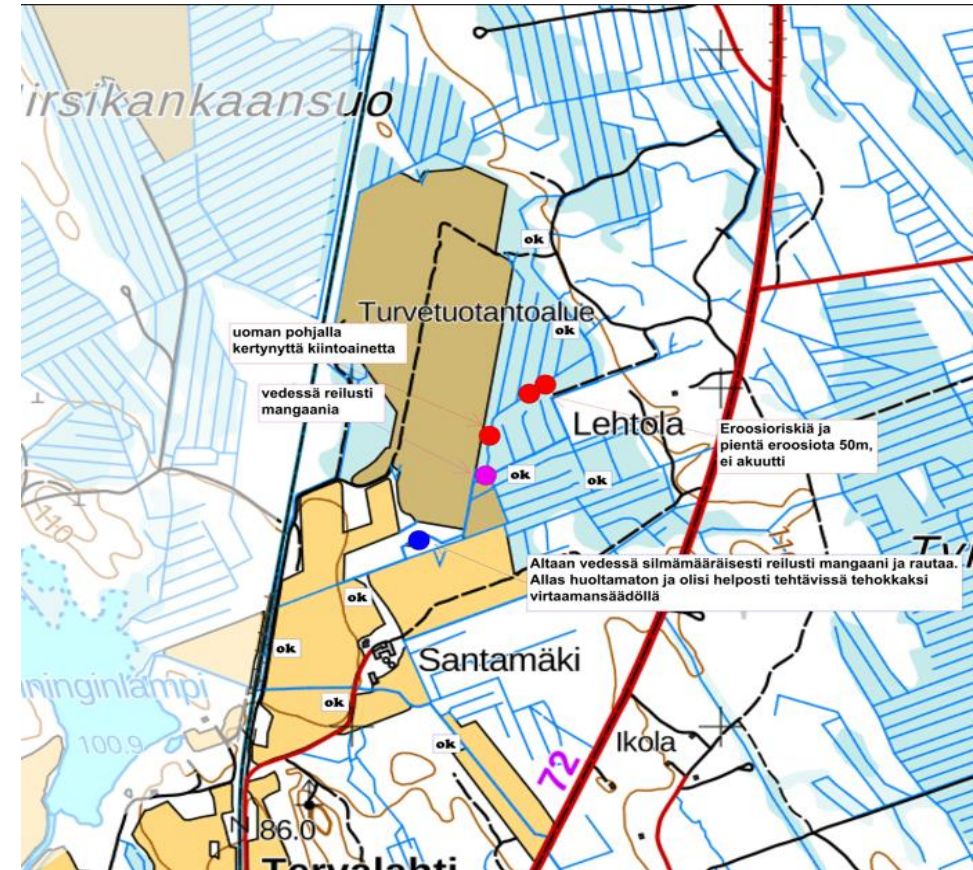
Elinvoimakeskus

JTF –Suovunselkä

- Hanke käynnistyi kesällä 2025



Suovunselkä Pohjoinen



Suovunselkä

Xamk JTF-hanke (Niina Laurila)

Kovalansuon JTF-hanke (Heikki Tanskanen)

Kyyveden hoitokalastushanke

Kyyveden vähempiarvoisen kalan pyynti 2025 - ESAELY/1452/2024 - ITA/1139/2026.

Saalismäärästä jäätii selvästi suunniteltuun verrattuna:

- Kevät: 8550 kg
- Syksy: 5600 kg

Tulevina vuosina: Hoitokalastusta suunnataan uusille alueille: matalat, pitkät ja rehevät lahtialueet. Tarkoituksena painottaa kalastusta kevääseen.

Avustushakemus: Kyyveden vähempiarvoisen kalan pyynti 2026 - ESAELY/1333/2025 - ITA/766/2026

Metsätalouden vesiensuojeluhankkeet

Luonnonhoidon asiantuntija **Eero Niemi** vastaa Metsäkeskuksessa metsätalouden vesiensuojeluasioista Etelä-Savossa.

Valmistuneet

- **Niskakoskenjoen valuma-alueen** vesiensuojeluhanke valmistui 01/2026.
Hankkeessa tehtiin seuraavat toimenpiteet:
 - 1 kosteikko
 - 2 allaskosteikkoa (pieniä)
 - 8 putkipatoa
 - 1 v-pato
 - 2 pohjapatoa
 - 1 pohjapatosarja
 - 2 laskeutusallasta padottavalla kynnyksellä
 - 2 kunnostettua laskeutusallasta

Suunnitelma valmis

- **Naarajärven valuma-alueen eteläosan** vesiensuojeluhanke
 - Hankkeen toteuttajaksi on valittu Maansiirto Kohvakka Ky.
 - Toteutustöitä ei ole vielä aloitettu.
 - Naarajärven hankkeeseen on suunniteltu seuraavat toimenpiteet:
 - 1 kosteikko
 - 2 putkipatoa
 - 5 pohjapatoa
 - 1 kunnostettava laskeutusallas ja pohjapato
 - 4 ojatukosta ennallistettavalle suolle

Metsätalouden vesiensuojeluhankkeet

Suunnittelussa

- **Hirvijärven valuma-alueen vesiensuojeluhanke**
(Naarajärven valuma-alueen pohjoisosassa)
 - Suunnittelu on melkein valmis.
 - Hankkeelle haetaan toteuttajaa 6.5.2026 avautuvassa luonnonhoitohankkeiden hankehaussa, jos Lupa- ja valvontavirasto ehtii tekemään vesilain mukaisen lausunnon ennen hankehaun alkamista. Jos LVV:n lausunto ei ehdi ajoissa, hankkeelle haetaan toteuttajaa 14.10.2026 avautuvassa luonnonhoitohankkeiden hankehaussa.

- **Lietlahdenjoenvesiensuojeluhankkeen** suunnittelua pyritään jatkamaan tänä vuonna. Pienenä haasteena ollut niukentuneet henkilöresurssit.

Luonnonhoitohankkeiden hankehakuihin tulevien hankkeiden tiedot löytyvät Metsäkeskuksen verkkosivulta hankehaun avauduttua: [Luonnonhoidon tuen hankehaku toimijoille | Metsäkeskus](#)

Muut asiat



Elinvoimakeskus

ACWA LIFE

Actions for Waters from Source to Sea

Vesienhoidon
valtakunnallinen LIFE-hanke



Euroopan unionin
osarahoittama



Elinvoimakeskus

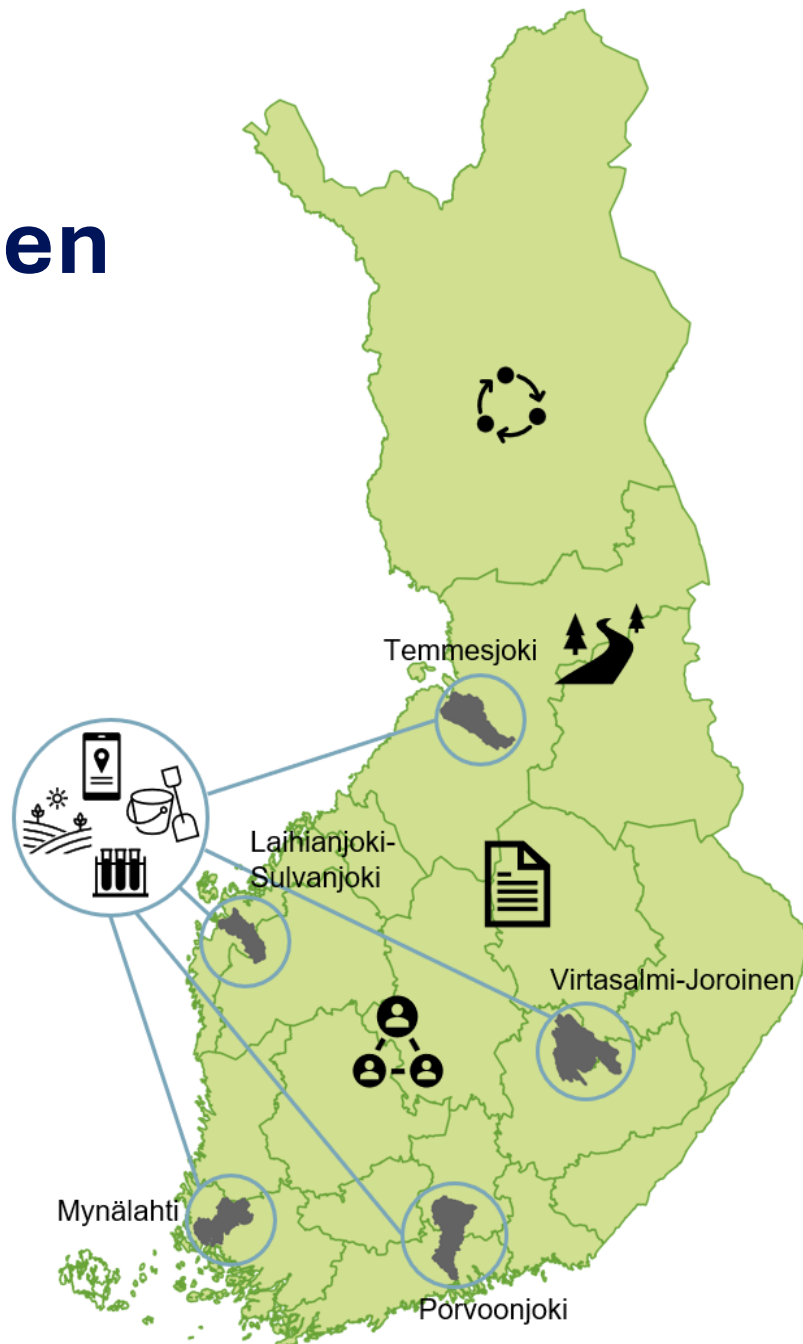
LIFE24-IPE-FI-ACWA LIFE

ACWA LIFE pähkinäkuoressa

- Strateginen LIFE –hanke, joka toteuttaa vesienhoitosuunnitelmia
- Hankeaika 1/2026-12/2033
- Budjetti n 28 M€, EU tuen osuus 60 %
- Hankepartnereita yksityiseltä, julkiselta sekä kolmannelta sektorilta, yht. 15 kpl
- Valtakunnallinen hanke jossa alueellisia painopisteitä
- Tavoitteena käynnistää ja edistää runsaasti täydentäviä hankkeita
- Toimitaan vahvasti yhteistyössä maa- ja vesialueiden omistajien kanssa



Hankkeen maantieteellinen laajuus sekä työpaketit



 ACWA LIFE:n maantieteellinen laajuus

 Demoalue

Kansalliset työpaketit:

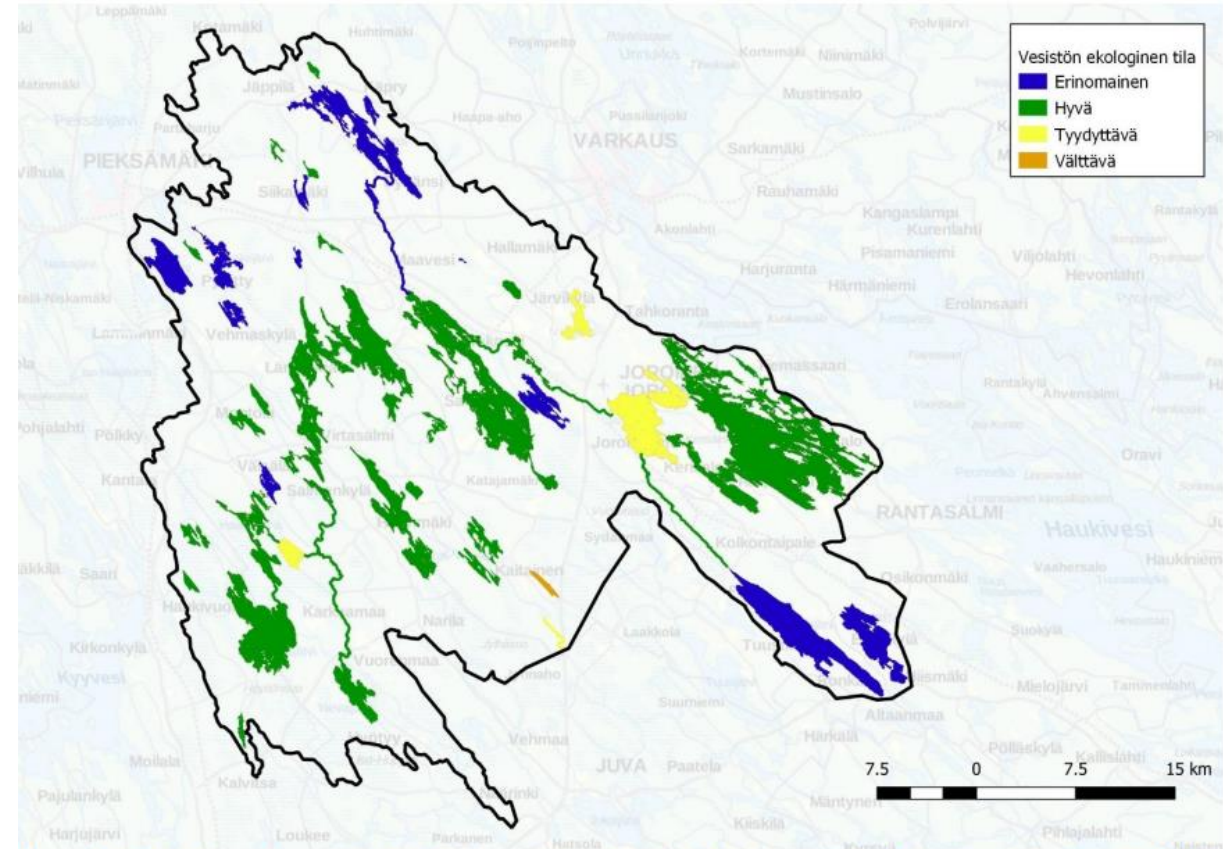
-  Indikaattorit, työkalut ja menetelmien priorisointi (WP2)
-  Tulosten levittäminen ja viestintä (WP6)
-  Poliittikkasuositukset ja täydentävä rahoitus (WP7)
-  Ylöspäin skaalaus (WP9)

ACWA LIFE toimet demoalueilla

-  Valuma-aluekoordinaatio (WP3)
-  Vesiensuojelutoimenpiteet (WP4)
-  Kunnostustoimenpiteet (WP5)
-  Seuranta ja vaikutusten arviointi (WP8)

Virtasalmi-Joroinen – ACWAn toimenpiteitä mm.

- Elinvoimakeskusvetoisen valuma-
aluetalkkarimallin testaaminen
- Valuma-alueen kunnostuksen
yleissuunnitelma sekä tarkemmat suunnitelmat
intensiivialueille
- Vesiensuojelurakenteiden suunnittelu ja
toteuttaminen
 - Kaksitasouomat, kosteikot, pohjapadot,
virtaamansäätöpadot, puun lisääminen
uomiin, vesien ohjaaminen ojitusalueilta
luonnontilaisille soille
- Hulevesien hallinta (biohiilisuodatus)
maatilamittakaavassa



Kuva 7. Kalatalousalueen luokiteltujen pintavesien ekologinen tilaluokka (taustakartta © MML). Kartasta puuttuvat keinotekoiset Valvatuksen laskuoma ja Kiekan kanava, jotka tyydyttävässä tilassa.

Virtasalmi-Joroinen – ACWAn toimenpiteitä mm.

- Virtavesikunnostus: Virmasjoki
 - Ylä- ja Keski- Sahinkosken patojen purku ja virtavesikunnostukset luonnonmukaisena vesirakentamisena (pohjakynnykset, allastukset, suojakivikot, kutusoraikot sekä suojakivet)
- Ravintoketjukunnostukset (hoitokalastus) 3-4 vuotisena hankkeena
 - Ehdotettuja kohteita Joroisselkä, Paljo, Syvänsi, Valvatus
 - Saaliin hyödyntämismahdollisuuksien / kiertotalouden kehittäminen
- Innovatiiviset järvikunnostusmenetelmät
 - Alusveden suodatus Jäppilän Ahvenlammissa
- Hankkeen vaikutusten seuranta ja arviointi
 - Tehostettu kohdevesien tilan seuranta toimenpiteiden vaikutusten selvittämiseksi
- Toimenpiteiden toteuttajina elinvoimakeskuksen lisäksi mm. Suomen metsäkeskus, John Nurmisen säätiö sekä Syke



Aluetuntemuksen hyödyntäminen, osallistaminen, viestintä

- Toimenpiteiden toteuttaminen perustuu vapaaehtoisuuteen
 - Paikallisten tavoittaminen kriittisen tärkeää
 - Yhteistyö osakaskuntien, yhdistysten ja viranomaisten välillä
- Hankkeessa järjestetään tilaisuuksia maanomistajille, paikallisille ja vapaa-ajan asukkaille
 - Hankkeen esittely muiden järjestämissä tilaisuuksissa
- Valtakunnallinen ja alueellinen viestintä
- Täydentävän rahoituksen etsiminen
- Neuvonnan kehittäminen, mm. Ympäristökioski-työkalun käyttö maatalouskohteissa

Etelä-Savon vesienhoitoverkosto

Etelä-Savon vesienhoitoverkosto tukee kansalaisia, yhteisöjä, yhdistyksiä ja yrityksiä niiden omaehtoisessa vesien hoito- ja suojelutyössä edistämällä yhteistyötä eri osapuolten kesken. Kannustamme osallistumaan vesienhoitotyöhön, jakamaan tietoa ja kokemuksia vesistökunnostuksista, sekä edistämme tiedonkulkua ja vuoropuhelua.

Kooste Etelä-Savossa tehdystä verkostotyöstä vuosien 2022-2025 välillä: [Vesienhoitoa ja verkostotoimintaa Etelä-Savossa -vuosien 2022-2025 toiminnan kooste](#).

Vesienhoito- ja suojelun tehostamisohjelman sekä myöhemmin AHTI-ohjelman ELY-keskukselle myöntämä verkostorahoitus on ollut Etelä-Savon vesienhoitoverkoston synnyssä ja toiminnassa välttämätöntä.



<https://esvesienhoito.fi/>



Splash!

Osana Valtakunnallisen vesistökunnostusverkoston vuosiseminaaria

Ohjelmaluonnos

AIKA: Ti 2.6.2026 klo 14.00 - 16.15

PAIKKA: Kuopio

14.00 - 14.45 Rahoituskahvit – tule tapaamaan vesistökunnostushankkeiden rahoittajia!

Tule tapaamaan rahoittajia, kysymään vinkejä hakemuksiisi ja verkostoitumaan. Tavattavissa ovat niin yritysten, rahastojen ja valtion avustushankkeiden edustajat!

15.00 - 15.15 Miksi yrityksen kannattaa lähteä rahoittamaan vesiensuojelua?

15.15 - 16.15 Vesiensuojeluhankkeet estradilla
Tule seuraamaan kun paikalliset vesiensuojelutoimijat pitchaavat hankkeensa rahoittajille. Mikä herättää rahoittajien kiinnostuksen ja mitä voisi parantaa?

MIKÄ SPLASH?

Splash on vuodesta 2026 alkaen järjestettävä kunnostushankkeiden ja yritysten tapahtuma, joka järjestetään vuosittain Vesistökunnostusverkoston vuosiseminaarin yhteydessä eri puolilla Suomea. Ensimmäinen tapahtuma Kuopiossa 2.6.2026

TAVOITE

Splashin tavoitteena on saattaa yhteen alueellisia hankkeita, jotka parantavat vesistöjen tilaa ja yrityksiä sekä yksityisiä rahoittajia, jotka haluavat olla mukana edistämässä töitä puhtaampien vesistöjen eteen.

TULE MUKAAN!

Haluatko olla mukana edistämässä vesien hyvinvointia? Splash tarjoaa mahdollisuuden verkostoitua, tehdä yhteistyötä ja olla osa muutosta.

JÄRJESTÄJÄT

Splashin mahdollistaa ACWA LIFE -hanke. Tapahtuman vetäjänä toimii Etelä-Pohjanmaan elinvoimakeskus, tukena Ympäristöministeriö, Maa- ja metsätalousministeriö sekä Itä-Suomen elinvoimakeskus.

Splash!

- Vesistökunnostusverkoston vuosiseminaari Kuopiossa 2.-3.6.
- Osa WP 7, tavoitteena tuoda yhteen rahoittajia ja hankkeen toteuttajia.
- Hanke-esittelyä: Kyyveden ok/ valuma- aluetalkkari?



Euroopan unionin
osarahoittama



Kiitos!

Lasse Hämäläinen
Vesistöasiantuntija
lasse.hamalainen@elinvoimakeskus.fi

<https://elinvoimakeskus.fi/acwa-life>



**Euroopan unionin
osarahoittama**

14.4.2026



Kyyvesitalkkarin avulla valuma-alueet kuntoon (1)

Lietjärven peltojen ojitusyhtiö

- Rahoituspäätös meni hieman nurinkurisesti ja hanketta viedään eteenpäin siitä huolimatta → Ei ole tapahtunut suuria ongelmia → suostumuksia on kerätty kirjallisesti
- Yksityisen rahoituksen hakemuksen dokumentteja on luonnosteltu → toimitsijat ovat vilkaisseet niitä
- Hanketta on edistetty myönteisesti ja kokouksessa asiat on tuotu esille
- Ojitusyhteisölle haetaan tili, jotta taloushallinto on mahdollista toteuttaa → tähän saavat avustusta
- XAMKilta saavat kilpailutukseen apua
 - Talkootyön ehdotukset Kyyvesitalkkarilta ja tähän on yhdeltä saatu kommenttia ”vaikuttaisivat realistisilta” → asiasta kuitenkin vielä saatava vahvempi varmuus ja näyttää Elinvoimakeskukseen Essi Saariselle → voidaan käyttää myös yksityisen rahoitushaussa

Kyyvesitalkkarin... (2)

- Hulkonlammen ojitusyhteisön uudelleen herättäminen vielä vaiheessa
 - Tähän liittyvät dokumentit on saatu Elina Häikiöltä (ELY)
 - Ojitusyhteisö on digitoitu kartalle ja välitetty eteenpäin henkilöille
 - Tarkoituksena saada pato korjattua
- Työmaakyltit toteutettiin → Kyyvesitalkkari luonnosteli sisällöt ja maksoi, Mainospuu toteutti ja Kyyveden osakunta nouti kyltit
- Harjukosken nousueste
 - Kyyveden osakunta jakaa dokumentit → näiden pohjalta uuden prosessin aloittaminen
- Tapahtumat: Haukivuoren tupailta (15.4.), Kovalansuon avajaistapahtuma (22.4.)
- Hanke esillä: Kyyveden osakaskunnan vuosikokous (9.4.), Puulan kalatalouskokous (23.4.), uutiskirjeitä laitettu hankkeen aikana yhteensä 5 kpl (5. laitetaan huhtikuussa), hankesivua ja maaseutuverkosto.fi päivitetty, yhteinen mediatiedote laitettu (16.2., toimitukset ja toimittajia 40 kpl)

Kyyvesitalkkarin... (3)

Kontakteja Kyyvesitalkkariin päin (vuonna 2025):

Yhteyden ottaja	Toimenpide
Kyyveden osakaskunta	Hankkeen mukaisia tehtäviä, jotka on sovittu
Naakkima-Naarajärven osakaskunta	Heiniön ranta-asukkaiden kanssa keskustelua tilaisuudessa. Osakaskunta lähti mukaan veden tilan parantamiseksi ja kysyivät talkkaria yhteistyön apuvoimaksi (neuvoja ja muuta apua mm. hankkeen tekstin tarkistaminen, tarjoukseen liittyvät asiat)
Pieksänjärvi-Vangasjärvi osakaskunta	Rahoitusneuvoja
Lietjärven peltojen yhtiö	Kosteikon ja kaksitasouoma -hankkeen edistäminen tiiviissä yhteistyössä
Jukajärviyhdistys	Rahoitusneuvoja → tiedusteli myös myöhempää yhteydenottoa tarvittaessa

Kyyveden pidätysaluemallinnus

- Hanke toteutettiin ELY-Syke hankkeena vuosien 2024-2026
- Menetelmällä voidaan tunnistaa valuma-alueilta painanteita ja mallintaa niiden vaikutuksia hydrologiaan ja ravinteiden kulkeutumiseen.
- Raportti on valmistunut ja laitetaan jakoon, kunhan saadaan Sykeltä lupa jakamiseen.

Valtakunnallisen vesistökuunnostusverkoston vuosiseminaari Kuopiossa 2.-3.6.

- Ilmoittautuminen aukeaa lähiaikoina
- Seminaarissa palkitaan vuoden vesistökuunnostaja
[Äänestä vuoden 2026 vesistökuunnostajaa! – Vesistökuunnostusverkoston uutiskirje](#)



Seuraava kokous?

